

PRZYRODA NA SZALI

Polskie leśnictwo zaskarżone do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

3 grudnia 2020 Komisja Europejska podjęła decyzję o skierowaniu sprawy przeciwko Polsce do Trybunału Sprawiedliwości UE, w związku z niezapewnieniem odpowiednich zabezpieczeń w celu ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w lasach.

Komisja zarzuca Polsce, że:

Prawo krajowe uniemożliwia społeczeństwu dostęp do wymiaru sprawiedliwości w odniesieniu do planów urządzenia lasu. Zarzut jest konsekwencją orzecznictwa polskich sądów administracyjnych, które uznają że zatwierdzenie planu urządzenia lasu przez Ministra nie jest decyzją administracyjną i nie podlega ocenie sądów administracyjnych. W konsekwencji, społeczeństwo (ani inne organy) nie dysponuje narzędziami, które umożliwiłyby wyeliminowanie nawet takich planów urządzenia lasu, które Minister zatwierdził wbrew prawu,

Nowy park narodowy w Bieszczadach

30 listopada 2020 Prezydent Ukrainy wydał dekret ustanawiający nowy park narodowy Koroliwsi'ki Beskidi (Królewskie Beskidy) w ukraińskich Bieszczadach. Park rozciąga się pomiędzy polską granicą (po polskiej stronie jest to odcinek Stebnik-Bandrów Narodowy-Michniowiec), Starym Samborem i Jasienicą Zamkową.

np. planów mogących znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000.

W 2016 r. Polska wyłączyła gospodarkę leśną z przestrzegania obowiązków w zakresie ścisłej ochrony gatunków, przewidzianych w dyrektywach ptasiej i siedliskowej, a także wyłączenie narusza wymagany system ochrony. Chodzi tu o przepis art. 14b ust. 3 ustawy o lasach, który ustala fikcję prawną: „*Gospodarka leśna wykonywana zgodnie z wymaganiami dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej nie narusza przepisów o ochronie poszczególnych zasobów, tworów i składników przyrody*”.

Komisja skierowała wcześniej do Polski wezwanie do usunięcia uchybienia w lipcu 2018 r., a następnie uzasadnioną opinię w lipcu 2019 r. W odpowiedzi Polska zgodziła się rozważyć zmianę swojego prawa co do wyjątków dotyczących gospodarki leśnej. Do tej pory jednak tak się nie stało. Komisja postanowiła zatem skierować sprawę do Trybunału.

Komunikat prasowy Komisji: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_20_2152

Nie stanowi jednak zwartego obszaru, a raczej „pajęczynę” terenów o łącznej powierzchni 8997 ha. Do parku włączono także odcinek „systemy”, tj. pasa pogranicznego. Dekret Prezydenta: <https://www.president.gov.ua/documents/5262020-35761>

Jak często w ukraińskich parkach narodowych, tylko ok. 1/4 tej powierzchni to strefa ściśle chroniona. Kolejne 1/4 to „strefa kontrolowanej rekreacji”.

Prawie połowa terytorium parku to „strefa gospodarcza”. Aby park zaistniał w praktyce, rząd musi jeszcze określić szczegółowe zasady jego funkcjonowania (co ma zrobić w ciągu 6 miesięcy), powołać administrację i przewidzieć środki budżetowe.

Projekt zmiany granic 18 obszarów ptasich Natura 2000 i obszaru Ujście Warty PLC080001

Na portalu Rządowego Procesu Legislacyjnego umieszczony został przygotowany przez GDOŚ projekt zmiany rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000, a do PROOP, IOP PAN, OTOP, PTOPO, KOO, TP „Bocian” i Klubu Przyrodników skierowano pisma zapraszające do wniesienia ewentualnych uwag w ramach konsultacji publicznych:

<https://legislacja.gov.pl/projekt/12340405>

Treścią projektu jest zmiana granic 19 obszarów ptasich Natura 2000. Niektóre z tych zmian są rozważane już od ponad 5 lat.

- Najważniejszą zmianą jest powiększenie obszaru Gorce o ok. 830 ha, w celu włączenia do obszaru kompletu gorceńskich tokowisk głuszca – obecnie największe tokowisko pozostaje poza granicami obszaru, co wielokrotnie bywało słusznie krytykowane;
- Obszar Bagno Całowanie ma być powiększony o ok. 680 ha, przez włączenie kompleksu łąk i zarośli w dolinie rzeki Jagodzianki stanowiących siedliska derkacza;
- Obszar Jeziorsko ma być powiększony o ok. 160 ha (dopasowanie granic do działek, włączenie dodatkowych siedlisk krakwy i brzegówki);
- Obszar Puszcza Sandomierska ma być powiększony o ok. 120 ha fragmentów lasów i łąk ze stanowiskami bociana czarnego, orlika krzykliwego, błotniaka stawowego, trzmielojada oraz derkacza;

Wiosną 2019 r. w ukraińskich Bieszczadach powstał już park narodowy Bojkiwszczyna (12 tys. ha, sąsiaduje od pd. z Królewskimi Bieszczadami), a Użański Park Narodowy na Zakarpaciu powiększono o ok. 7 tys. ha.

- Obszar Zbiornik Otmuchowski ma być skorygowany przez dociągnięcie granicy do działek i włączenie pozostawionej obecnie poza granicą kolonii łęgowej czapli;
- Obszary Karkonosze, Łęgi Odrzańskie, Torfowiska Orawsko-Nowotarskie mają zostać zintegrowane do wspólnych granic z odpowiadającymi im obszarami siedliskowymi i stać się obszarami typu PLC (ptasio-siedliskowe obszary o wspólnych granicach), co będzie oznaczać także zmianę ich kodu. Wymaga to niewielkich powiększeń obszarów ptasich;
- Obszar zintegrowany Ujście Warty PLC080001 ma być skorygowany przez włączenie Fortu Sarbinowo (zimowisko nietoperzy), ale wyłączenie miejscowości Czarnów, co oznacza zmniejszenie o ok. 80 ha;
- Obszar Ostoja Warmińska ma być skorygowany przez dociągnięcie granicy do działek i włączenie ok. 80 ha siedlisk żurawia, dzięcioła średniego, dzięcioła białogrzbietego i błotniaka stawowego;
- Obszary: Zbiornik Turawa, Pogórze Przemyskie, Góry Słonne, Jezioro Oświn i Okolice, Lasy Skaliskie, Dolna Odra mają być skorygowane przez dociągnięcie granicy do działek, co zmienia ich powierzchnię o kilka-do kilkunastu hektarów;
- Obszar Zbiornik Nyski ma być skorygowany przez dociągnięcie granicy do działek i wyłączenie (zdaniem GDOŚ, bez wpływu na przedmioty ochrony) osadników przy kopalni surowców mineralnych Wójcice;
- Obszar Bagienna Dolina Narwi ma być zmniejszony o ok. 300 ha przez wyłączenie drogi krajowej nr 8 oraz „terenów przemysłowych i zurbanizowanych w gminie Cho-

roszcz” (zdaniem GDOŚ, bez wpływu na przedmioty ochrony);

- Obszar Przełomowa Dolina Narwi ma być zmniejszony o ok. 250 ha terenów rolniczych, wykraczających poza granice Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi.

W efekcie wprowadzonych zmian łączna powierzchnia obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 w Polsce ma się zwiększyć się o około 4 830 ha, tj. o około 0,1%.

Powiększono rezerwat Bukowa Góra w woj. lubuskim

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. zarządzeniem z dnia 19.11.2020 r. dokonał powiększenia rezerwatu przyrody Bukowa Góra. Treść zarządzenia można znaleźć tu: <https://www.gov.pl/web/rdos-gorzow-wielkopolski/zarzadzenie-regionalnego-dyrektora-ochrony-srodowiska-w-gorzowie-wielkopolskim-z-dnia-19-listopada-2020-r>

Jest to drugi ze 100 rezerwatów zaproponowanych w wydanym przez nas opracowaniu „Rezerwaty przyrody w woj. lubuskim”. Rezerwat po powiększeniu ma powierzchnię

Monografia przyrodnicza proponowanego powiększenia Bieszczadzkiego Parku Narodowego

Nakładem Fundacji Dziedzictwo Przyrodnicze ukazała się publikacja „Charakterystyka przyrodnicza obszaru otuliny Bieszczadzkiego Parku Narodowego”. 400-stronicowa książka pod red. Pauliny Kramarz, przygotowana przez 23 autorów, jest w zasadzie uzasadnieniem projektu powiększenia BdPN do granic zbliżonych do jego otuliny. Teren ten obejmuje m. in. lasy, które w ostatnich miesiącach były przedmiotem głośnych konfliktów

Ogłoszone obecnie konsultacje publiczne są tylko rytualne: zmiany te zostały już zatwierdzone przez Radę Ministrów uchwałą nr 16 z dnia 8 lutego 2019 r. i uchwałą nr 155 z dnia 10 grudnia 2019 r. i zostały już przekazane Komisji Europejskiej – co w OSR podnoszone jest jako główna przesłanka zobowiązująca do wydania rozporządzenia.

29,18 ha, w stosunku do dawnego rezerwatu o tej samej nazwie, utworzonego w roku 1954, został powiększony o 18,64 ha. Obejmuje buczyny i dąbrowy na stromej krawędzi doliny Odry, na północ od miejscowości Bobrowniki w gminie Otyń, ciągnąc się na długości ponad 2 km, wąskim pasem, rzadko przekraczającym szerokość 100 m.

Radość z powiększenia rezerwatu byłaby większa, gdyby nie fakt, że z pierwotnej powierzchni proponowanej w cytowanym opracowaniu (139,93 ha) i podobnej wnioskowanej do ochrony przez Lasy Państwowe, po twórczym rozwinięciu przez RDOŚ i konsultacjach z gminą i... „miejscowym kołem łowieckim”, pozostało zaledwie kilkanaście procent.

społecznych co do prowadzonej w nich przez Lasy Państwowe gospodarki (m. in. „wydzielenie 219a”, „projektowany rezerwat Las Bukowy Pod Obnogą”).

Niektóre rozdziały monografii, poza przedstawieniem regionalnych aspektów poszczególnych elementów przyrody, zawierają interesujące koncepcje metodyczne, np. model predykcyjny miejsc możliwej akumulacji odpowiednich ilościowo i jakościowo zasobów martwego drewna w artykule K. Stachury.

Publikacja w wersji pdf jest dostępna pod adresem: <https://www.przyrodnicze.org/charakterystyka-przyrodnicza-otuliny-bieszczadzkiego-parku-narodowego/>